

BREDBANDSUTBYGGNAD i Markaryds kommun

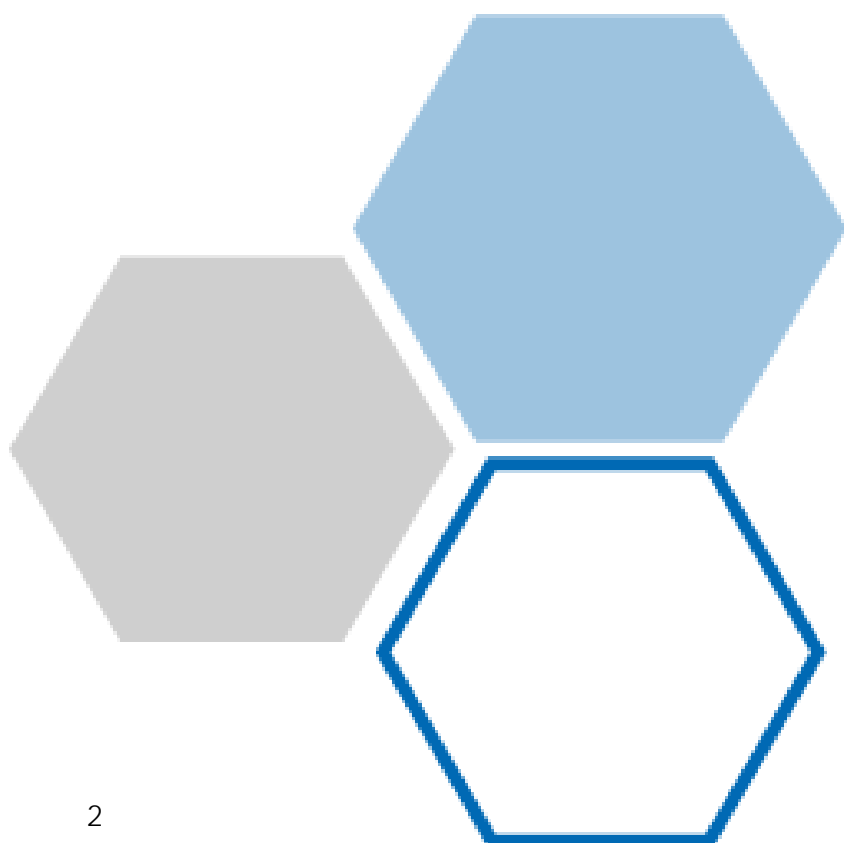
Målsättning:

År 2020 ska alla invånare, företag och arbetsställen inom kommunen ha möjlighet att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband och minst 98 % av alla hushåll, företag och arbetsställen ska ha möjlighet till bredbandsanslutning med hög överföringshastighet (minst 100 Mbit/s)

Innehåll:

Inledning	2
Nytta med bredband	3
Digital agenda för EU och Sverige	5
Utbyggnad i Markaryds kommun	7
Bredbandsstrategi för Markaryds kommun	11

1. Inledning

Detta dokument

Detta dokument, **Bredbandsutbyggnad i Markaryds kommun**, innehåller i avsnitt 2 bakgrundsbeskrivningar, i avsnitt 3 ställningstaganden som gjorts av EU och av Sveriges regering och i avsnitt 4 beskrivs kort var bredband finns utbyggt och pågående utbyggnad.

I avsnitt 5 finns kommunens ställningstaganden avseende bredbandsutbyggnad – Bredbandsstrategi för Markaryds kommun.

Bredbandsstrategin innehåller övergripande målsättningar för hur digitala tjänster ska bli tillgängliga och komma till användning.

I Bredbandsstrategin som fastställs av Kommunfullmäktige får den kommunala organisationen olika uppdrag.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att vid behov konkretisera kommunfullmäktiges ställningstaganden samt leda och samordna genomförandet av denna.

Kommunens målsättningar

Bredbandsstrategins ställningstaganden är angivna under olika rubriker på tre olika sätt:

- En grundläggande bredbandsstruktur
- Öppna nät och samordnad utbyggnad
- Kommunens roller

Under den första rubriken anges tydliga målsättningar som ska vara uppfyllda 2020 och beskriver hur en grundläggande bredbandsstruktur ska byggas ut.

Under den andra rubriken anges att kommunen ständigt ska verka för att bredbandsnäten ska vara öppna och att samordning behövs för att utbyggnaden ska ske effektivt, resurssnålt och bli så heltäckande som möjligt.

Under den tredje rubriken beskrivs kommunens roller och de uppdrag som ges åt kommunens egen organisation.

Det handlar bl. a om att stödja ideella krafter att bygga ut bredband, använda digitalisering för att effektivisera och höja kvaliteten i den egna verksamheten, och tillhandahålla tjänster via internet, se avsnitt 5. Bredbandsstrategi för Markaryds kommun.

2. Nytt med bredband?

Den andel av Sveriges ekonomi som drivs av internet har vuxit med över 10 procent årligen. Under 2012 uppgick den till 275 miljarder vilket motsvarar 7,7 procent av den totala svenska ekonomin.

Den digitala informationen breddas ständigt – TV, radio, telefon, böcker och tidningar finns i dag tillgängligt via internet. En fördel med digital information är att den tillåter multimedia, dvs. ljud, bilder, video och text. Vi ser filmer ”i tidningen”, vi kan få tidningen i ljudformat och vi kan se varandra i bild medan vi pratar. Inom näringslivet, offentlig sektor och utbildningsområdet blir det allt vanligare med s.k. ”resfria möten” (webbmöten och videokonferensmöten). Detta sparar tid, pengar och ger stora miljövinster.

Internet är en ständigt växande försäljningskanal. Allt fler handlar på nätet – såväl dagligvaror som kapitalvaror köps via internet. Detta är en utveckling som förändrar förutsättningarna för företagande.

Många människor är aktiva på s.k. sociala medier. Nästan 60 procent av Sveriges befolkning besökte sociala nätverk under 2013 och nära hälften av alla svenska företag finns på de sociala nätverken.

Företag använder internet och bredband till att hantera dokument, sköta administration, ha delar av verksamheten online, lagra information och arbeta i virtuella nätverk. Bankerna har väl utvecklade internetjänster. Andelen företag som skickar E-fakturor ökar ständigt.

Offentlig verksamhet lanserar allt fler e-tjänster. Man kan t.ex. deklarerar via internet, kontakta vården via ”Mina vårdkontakter”, ta del av sina sjukjournaler, anmäla till Försäkringskassan, söka till högskola osv – allt via internet. Nationell eHälsa handlar om hur framtidens vård och omsorg som helhet ska fungera och förbättras med hjälp av e-tjänster. Listan över befintliga e-tjänster kan göras lång. Listan över pågående utveckling

ännu längre.

En annan viktig aspekt avseende behovet av bandbredd i hemmet är att man går från att kanske ha en stationär dator till att ha flera enheter. Det handlar bland annat om bärbara datorer, tv-apparater, surfplattor och smarta telefoner, men även om olika larm och övervakningsprodukter som kräver ständig uppkoppling.

Bredband – lite fakta

Bredband avser olika tekniker för snabb datakommunikation. Utvecklingen inom kommunikationsutrymmet har varit stark de senaste 25 åren och inget tyder på en avmattning.

Bärarna för kommunikation är i huvudsak:

- **Koppar.** Det gamla telenätet består av koppartråd. Det används för ADSL. Det har begränsad överföringshastighet som också är avståndsberoende.
- **Fiber.** Fiberoptisk kabel, vars kärnor är gjorda av glas, ger möjlighet till hög överföringshastighet även på långa avstånd.
- **Radio,** eller mobilt bredband, är både snabbt och bekvämt på korta avstånd. Tekniken har utvecklats snabbt på senare tid. Använder elektromagnetisk strålning inom givna frekvensband. Installationen kräver fiber till master.

För att med dagens teknik uppnå en hastighet på 100 Mbit/s är det nästan undantagslöst fiberkabel som gäller.

Täckning och kapacitet

Täckning innebär att det geografiska området kan anslutas, med kabel eller genom radiosignaler. Med kapacitet avses förmågan att ta emot signalerna med en given hastighet. Överföringshastighet anges i bit per sekund. En Mbit/s = 1 000 000 bit per sekund.

Figur 2. Bredband - lite fakta

Nyttan med bredband blir sammanfattningsvis tillgänglighet av service, oberoende av plats och tid.

Det ger till exempel:

- Flexibilitet i arbetet.
- Utbildningsmöjligheter på distans.
- Friare bosättningsmöjligheter.
- Tillgång till information, TV, telefoni och olika sociala medier.
- Tillgång till kommersiella e-tjänster, dvs. handel, bank, biljettbokning o.d.
- Tillgång till samhällsliga e-tjänster.
- Ett hjälpmedel för dem som har funktionshinder.
- Bredband kan underlätta att bo på landsbygden, genom den ständigt digitala närvaron. Bredband kan ge samhället, företag och enskilda möjlighet att upptäcka nya sätt att lösa utmaningar och tillgodose behov.
- Tillgången till bredband underlättar för kommunens företag.

3. Digital agenda för EU och Sverige

Bredband i världsklass - Bredbandsstrategi för Sverige

Riksdagen antog 2009 en Bredbandsstrategi för Sverige. I denna är det övergripande målet att Sverige ska ha bredband i världsklass.

Innehållet kan i övrigt kort sammanfattas enligt följande:

Bra för Sverige

En hög användning av IT och Internet är bra för Sverige både vad gäller tillväxt, konkurrenskraft och innovationsförmåga.

Det bidrar till utvecklingen av ett hållbart samhälle. Det hjälper också till att möta utmaningar i form av en ökad globalisering, klimatförändringar och en åldrande befolkning i ett glest bebyggt land.

Bredband i hela landet

En förutsättning för att möta utmaningarna är att det finns tillgång till bredband med hög överföringshastighet i hela landet.

Det innebär att år 2020 bör:

- **90 procent av alla hushåll och företag ha tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s.**
- **år 2015 bör 40 procent ha tillgång till bredband med den hastigheten.**

Det är viktigt att svenska företag och hushåll i alla delar av landet kan dra nytta av de möjligheter som tillgång till kraftfullt bredband ger.

Samhällstjänster och service

Alla hushåll och företag bör också ha goda möjligheter att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband. När allt fler tjänster i samhället blir digitala måste alla ges möjlighet att koppla upp sig. Det handlar om att ha en fungerande vardag. Detta är i grunden en demokrati- och rättighetsfråga.

Marknaden bygger ut

Utgångspunkten är att elektroniska kommunikationstjänster och bredband tillhandahålls av marknaden. Regeringen ska inte styra marknaden eller den tekniska utvecklingen.

Stöd kan ges till investeringar i bredband i mer glesbebyggda områden.

Bredband och den digitala agendan

EU antog en digital agenda 2010, och i Europeiska kommissionens meddelande från maj samma år står det i den svenska översättningen:

Det övergripande syftet med den digitala agendan är att uppnå varaktiga ekonomiska och sociala vinster från en digital inre marknad baserad på snabbt och ultrasnabbt Internet och interoperabla tillämpningar.

IT i människans tjänst - en digital agenda för Sverige

Regeringskansliet tog 2011 fram en digital agenda för Sverige och föreslog ett nytt mål för IT-politiken:

Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter.

Regeringen har inrättat en digitaliseringskommission, som ska arbeta strategiskt med långsiktiga IT-politiska frågor. Agendan pekar ut behov av åtgärder inom fyra strategiska områden, med utgångspunkt från användarens perspektiv:

Lätt och säkert att använda

- Alla som vill ska kunna använda de möjligheter som digitaliseringen erbjuder.
- Öppnare och smartare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet behövs.
- Alla i arbetsför ålder ska ha en god digital kompetens för att vara anställningsbara eller kunna starta och driva företag.
- Användning av IT och internet ska präglas av säkerhetsmedvetande och tillit.

Tjänster som skapar nytta

- En enklare vardag för privatpersoner och företag samt en effektivare offentlig förvaltning ska skapas.
- IT:s potential ska tillvaratas för att öka företagets tillväxt, konkurrenskraft och handel.
- Det nationella arbetet inom eHälsa inriktas på att skapa synliga och konkreta förbättringar för individen, vård- och omsorgspersonal, beslutsfattare inom hälso- och sjukvård och socialtjänst.
- Inom skolans verksamhet ska tillgång till moderna lärverktyg finnas. Varje elev ska efter genomgången grundskola kunna använda modern teknik som ett verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande.
- IT ska vara ett stöd för medborgardialog samt bidra till att öka medborgarnas kunskap, samhällsengagemang, insyn och inflytande.

Det behövs infrastruktur

- Sverige ska verka för ett tillgängligt, öppet och robust internet i Sverige och globalt.
- Privata och offentliga informationssystem ska säkras i syfte att värna demokrati, personlig integritet, tillväxt, ekonomisk och politisk stabilitet i samhället.
- För att digitaliseringens möjligheter ska kunna användas fullt ut behövs en fungerande mjukinfrastruktur.
- Det offentliga Sverige ska använda geografisk information som är beskriven i nationellt bestämda referenssystem och som bygger på internationella överenskommelser.
- Robust elektronisk kommunikation innebär att kommunikationerna ska vara uppbyggda på ett driftsäkert sätt.
- Sverige ska ha ett bredband i världsklass.

IT:s roll för samhällsutvecklingen

- I forskningsverksamhet och innovationsprocesser ska digital information och digitala verktyg användas i ökad utsträckning. IT ska bidra till ett miljöanpassat samhälle.
- Jämställdhet inom IT-området ska öka kraftigt.
- För att stärka friheten på nätet ska Sverige verka för att mänskliga rättigheterna respekteras på internet.
- I syfte att främja kreativitet och innovation ska det vara enkelt att sluta avtal om upphovsrätt i den digitala miljön.
- Användningen av IT i biståndet ska bidra till fattigdomsminskning, demokratisering och respekt för de mänskliga rättigheterna.

4. Utbyggnad i Markaryds kommun

Tidigare bredbandsutbyggnad

Markaryds kommun har tidigare haft ett samarbete med Telia Soneras dotterbolag Skanova som levererat bredband via ADSL till huvuddelen av befolkningen/ fastigheterna (nästan 100 %) i kommunen.

Denna teknik har möjliggjort en nedladdningshastighet upp till 30 Mbit/s närmast telestationerna. Hastigheten avtar dock mycket snabbt för att endast ge 0,5-2 Mbit/s några kilometer från den telestation fastigheten är ansluten till.

Av kommunens nästan 10.000 invånare bor 3 av 4 (ca 75%) i kommunens tätorter Markaryd, Timsfors, Strömsnäsbruk och Traryd.

Flertalet av de boende i tätorternas flerfamiljshus är anslutna, eller har möjlighet att ansluta sig till bredband med hög överföringshastighet.

Andelen av tätorternas företag som har möjlighet att ansluta till bredband med hög överföringshastighet, bedöms ligga på storleksordningen 95 %.

Anslutningsgraden bland kommunens enfamiljshus är enligt Post- och Telestyrelsen ca 8 %.

Tidigare mål och vision

Kommunfullmäktige fastställde 2014-02-27 §3 Kommunal Bredbandsstrategi för Markaryds kommun. Huvuddragen i denna var följande:

- År 2020 ska 98 % av alla hushåll via exempelvis byalag, fiberföreningar och kvartersföreningar ha möjlighet att ansluta sig till bredband med hög överförings-hastighet.
- Senast år 2020 ska minst 50 % av kommunens hushåll vara anslutna till bredband med hög överföringskapacitet.

- Kommunens mål var att senast 2015 påbörja etablering av ett kommunalt stamnät med en utsträckning som innebar att 98 % av samtliga företag och boende inom kommunen inte skulle ha längre än 5 km till en anslutningspunkt.

Nytt samverkansavtal

2015 träffades ett nytt samarbetsavtal mellan kommunen och Telia som innebär att Telia genom sitt dotterbolag Skanova svarar för utbyggnaden av fibernät i kommunen.

Bakgrunden till avtalet var att kommunen gjorde bedömningen att ett samverkansavtal var en förutsättning för att bredbands-utbyggnaden skulle kunna ta fart.

Enligt avtalet samverkar nu kommunen med Telia kring fiberutbyggnaden till hushåll och företag i både tätort och landsbygd, vilket innebär att även byalag och ekonomiska föreningar har möjlighet att ansluta sig.

Kommunen åtar sig bl. a i avtalet att informera och marknadsföra nätet, förse Telia med den information man behöver om t ex kommunalägd mark, utbyggnadsplaner för Gata/VA o El, hjälpa till vid uppstart av fiberföreningar, supporta och fungera som rådgivare till fiberföreningar, strävan är att samordna och undvika ”dubbelarbeten” eller finna möjligheter till samförläggning.

Det fibernät som byggs är ett öppet nät som innebär att varje kund tecknar ett avtal med Telia om anslutning. Efter anslutning och betald avgift kan kunden sedan välja mellan olika tjänsteleverantörers erbjudanden för bredbandstelefonti, digital-TV och bredband.

En gemensam styrgrupp samverkar och planerar nu för att ta fram marknadsplan, kommunikationsplan och utbyggnadsplan för att kommunen senast 2020 ska ha hela kommunen fibersatt.

Pågående bredbandsutbyggnad

Efter att samarbetsavtalet tecknades påbörjade försäljningen i augusti 2015 och utbyggnaden startade mars 2016

Under våren 2016 har utbyggnad av fibernät pågått i Traryd, Strömsnäsbruk, Timsfors och Markaryd. Utbyggnaden förväntas bli klar i dessa orter under året. Sammanlagt har anslutningsavtal skrivits för cirka 1360 villor vilket motsvarar ca 60 % anslutningsgrad.

När dessa villor har anslutits kommer den totala anslutningsgraden att vara ca 70 %.

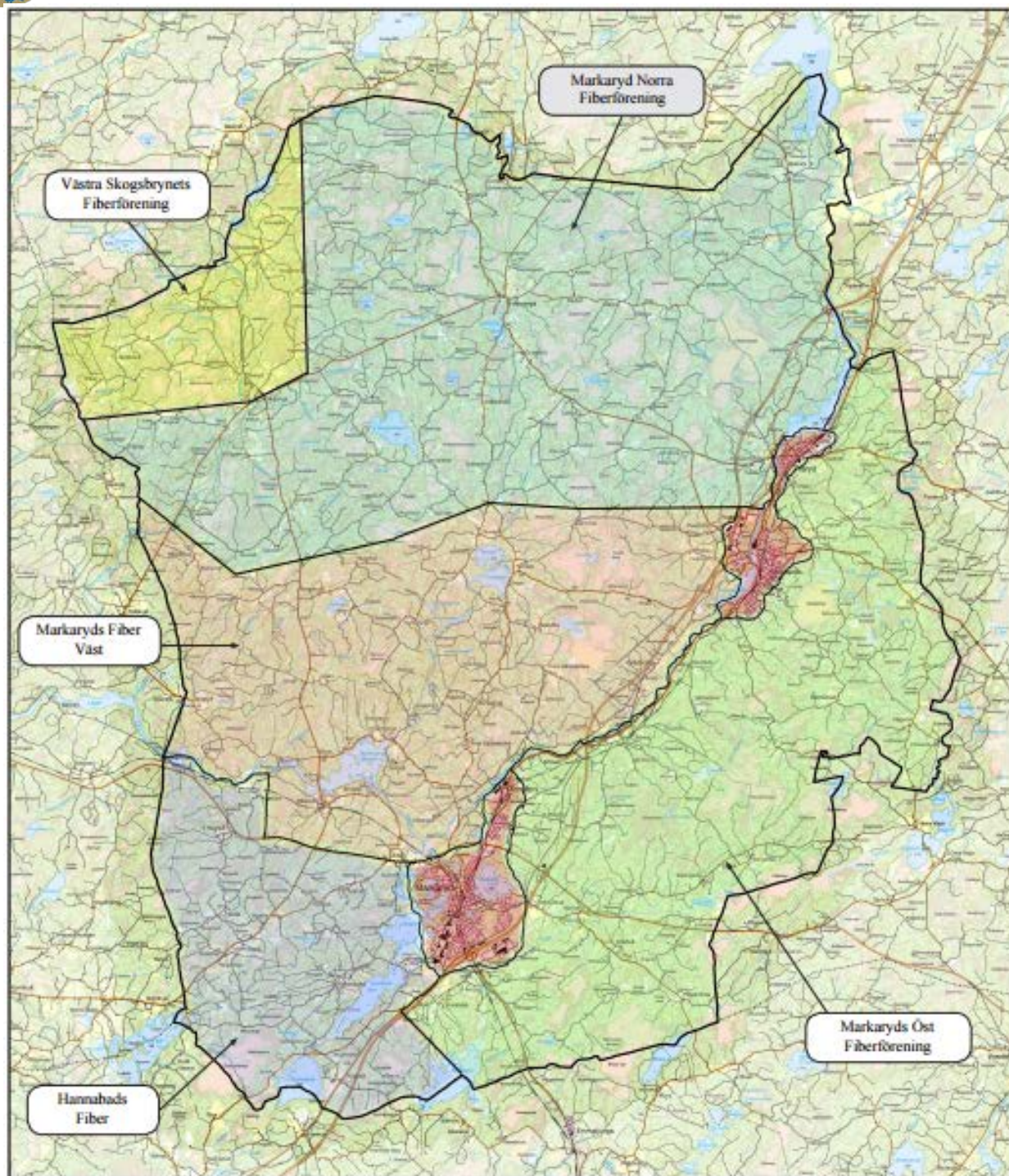
Eftersom kanalisation nu är framdragen till praktiskt taget alla villafastigheter i kommunens tätorter, kommer anslutningsgraden att öka efterhand som fler väljer att ansluta.

Samtidigt byggs stamnät ut för att kunna erbjuda lokaler, bostadsrättsföreningar m fl. bredbandsanslutning. Kampanjer riktade mot dessa startar hösten 2016.

Regeringen har satsat 3,25 miljarder kronor i det s.k. Landsbygdsprogrammet för att stödja utbyggnad av snabbt bredband på landsbygden – vilket för Markaryds kommuns del är hela kommunen förutom Markaryd, Timsfors, Strömsnäsbruk och Traryd.

I kommunen finns fyra områden som sökt eller avser att söka bredbandsstöd. Markaryd Öst Fiberförening, Markaryd Fiber Väst, Hannabads Fiber och Markaryds Norra Fiberförening. Av dessa har endast Hannabads Fiber beviljats bredbandsstöd.

Dessutom finns en förening (Västra SkogsbyNet) som delvis finns inom kommunen i området norr om Vivljunga. Det nätet driftsattes i slutet av 2014.

Figur 3. Bredbandsföreningar i kommunen, Lantmäteriet.

Aktörer

Den övergripande principen är att utbyggnaden av bredband ska ske på kommersiell grund i marknadens regi. När operatörerna bedömer att utbyggnad inte är lönsam ökar kraven på det offentliga engagemanget. Nedan återfinns en sammanställning av de viktigaste aktörerna och deras roll.

Marknadsaktörernas roll är att styra och driva den tekniska utvecklingen av bredband, genom utveckling av nya tjänster och investeringar i infrastruktur. Det är marknadsaktörerna som står för innovativa tjänster och affärsmodeller.

Regeringens roll är att se till att marknaden fungerar effektivt och att aktörerna ges förutsättningar för sin verksamhet. För att målen ska uppfyllas görs ett antal insatser. De handlar om att ge bra förutsättningar för en fungerande konkurrens och främjande av investeringar i bredband i glesbebyggda områden.

Offentlig sektors roll är som beställare med ansvar för att stimulera utvecklingen av nya tjänster och för etablering av infrastruktur. Behovet av bredband ingår i kommunens

planerings- och utvecklingsarbete och i det regionala tillväxtarbetet. Offentlig sektor bör även vara förebilder och pådrivande för att alla ska ha tillgång till IT på samma villkor.

Det finns ett antal offentliga aktörer som har tagit fram olika former av styr- eller måldokument för bredbandsutvecklingen i Sverige och som kommunen har att förhålla sig till.

Post-och telestyrelsen (PTS), Konkurrensverket och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har som en följd av bredbandsstrategin fått ett antal uppdrag av regeringen och är medlemmar i regeringens Bredbandsforum. Syftet med uppdragen är att skapa goda förutsättningar för marknaden och undanröja hinder för utvecklingen och följa upp gjorda insatser.

Länsstyrelsen i Kronobergs län är den instans som råder över det statliga stödet i de områdena där marknaden inte bedömer det lönsamt att bygga ut. Länsstyrelsen beviljar stöd till bredbandsutbyggnad på landsbygden som ingår i EU:s landsbygdsstöd.

5. Bredbandsstrategi för Markaryds kommun

Syfte med denna bredbandsstrategi

Denna bredbandsstrategi innehåller övergripande målsättningar och ställningstaganden för hur digitala tjänster ska bli tillgängliga och komma till användning i Markaryds kommun.

Strategin är Kommunfullmäktiges dokument som ger den kommunala organisationen olika uppdrag.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att vid behov konkretisera kommunfullmäktiges ställningstaganden samt leda och samordna genomförandet av denna.

En grundläggande bredbandsstruktur

Markaryds kommun ska aktivt verka för¹ att senast år 2020:

- ska alla invånare, företag och arbetsställen inom kommunen ha möjlighet att använda sig av elektroniska samhällstjänster och service via bredband,
- minst 98 % av alla hushåll, företag och arbetsställen ska ha möjlighet till bredbandsanslutning² med hög överföringshastighet (minst 100 Mbit/s),
- minst 80 % av kommunens hushåll, företag och arbetsställen ska vara anslutna till bredband med hög överföringshastighet (minst 100 Mbit/s),
- alla mobilmaster ska vara kopplade med optofiber till nationellt stamnät,
- ska nät för mobil kommunikation vara utbyggda med lägst 4G-teknik överallt i kommunen,

- ska anslutning till nät med 5G-teknik kunna erbjudas företag som har behov av detta,
- samtliga hushåll, företag, arbetsställen och arbetsfordon ska ha möjlighet att använda mobilt bredband med en överföringshastighet på lägst 5 Mbit/s, vilket möjliggör användning av basala elektroniska samhällstjänster och
- den nationella strategin³ för bredbandsutbyggnad vara förverkligad och överträffad i Markaryds kommun.

Öppna nät och samordnad utbyggnad

Markaryds kommun ska kontinuerligt verka för att:

- utbyggnaden av bredband huvudsakligen sker med optofiber, då denna teknik är en viktig förutsättning för såväl fasta som mobila bredbandsnät i framtiden,
- befintliga och tillkommande kanalisationer och optofibernät ska vara öppna och medföra konkurrens mellan olika tjänsteleverantörer,
- infrastrukturen för digitala tjänster ska vara så tillförlitlig, driftsäker och robust som möjligt, för att fungera såväl vid normal drift som vid kris och beredskap,
- kommunikation med mobilt bredband ska överallt i kommunen ske med så hög hastighet och så hög tillgänglighet som möjligt
- utbyggnaden av bredband i första hand ombesörjs av marknadens aktörer

¹ "Aktivt verka för" innebär här exempelvis att ta initiativ, informera, samordna, ge råd samt i egen verksamhet alltmer använda och erbjuda bredbandstjänster

² "Möjlighet till Bredbandsanslutning" avser här kanalisering för optofiber till tomtgräns.

³ Bredbandsstrategin för Sverige, Näringsdepartementet, november 2009, uppdaterad april 2015.

Kommunens roller

Markaryds kommun ska:

- avsätta resurser för att koordinera och samordna arbetet med bredbandsutbyggnaden för att både tätorter och landsbygd ska erhålla så goda och likvärdiga bredbandslösningar som möjligt,
- stödja ideella krafter att bygga ut bredband genom att uppmuntra och tillvarata lokala initiativ,
- använda sig av de möjligheter som digitaliseringen erbjuder avseende effektivisering och höjning av kvaliteten av sin egen verksamhet,
- tillhandahålla så stor del som möjligt av sin service och sina tjänster även via internet,
- vid översiktlig och detaljplanering se till att utrymme för bredbandskanalisation säkerställs för all nybyggnation,
- verka för att arbeten i gator, vägar och övrig mark samordnas mellan olika ledningsägare, kommunen och andra intressenter, för att undvika dubbelarbete och få maximal effekt av investerade medel,
- medverka till tillkomsten av ortssammanbindande kanalisation till platser där det finns permanent kommunal verksamhet eller där det finns mer än tillfälliga behov av kommunal service och/eller omsorg,
- medverka till att bostäder där det mer än tillfälligt tillhandahålls kommunalt beviljad vård-/omsorgsverksamhet eller annan kommunal verksamhet, förses med bredbandsanslutning under förutsättning att det kan motiveras av exempelvis vård-/omsorgsbehov och ekonomi,
- medverka till att i områden där statligt stöd inte kan utgå för bredbandsutbyggnad⁴, hushållens kostnader för anslutning ändå blir i motsvarande nivåer som i andra närliggande områden och
- visa på behovet av ytterligare stöd från staten och Europiska Unionen för att möjliggöra bredbandsutbyggnad till alla invånare i Sverige,

⁴ Enligt landsbygdsförordning SFS 2015:406 eller andra statliga förordningar.